

Kinder Torah

Mattos Masei

בס"ד

We are All Mourners

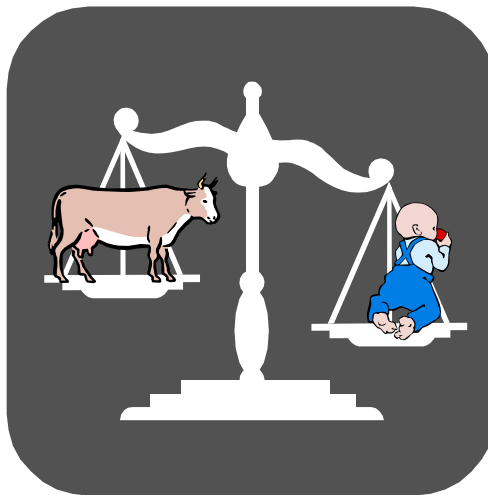
The sefer HaChinuch – mitzvah 262 – expounds upon the laws of mourning. “The Kohen...shall not contaminate himself to a (dead) person...except to the relative who is closest to him” (Vayikra 21:1-2). Every Jew is included in this mitzvah of mourning for his closest relatives. This is not a voluntary action rather it is a commandment. The Sifra relates that if a Kohen is obligated to become *tomei* (impure) by caring for the needs of a dead relative, even if he does not want to. What is the purpose of this mitzvah?

One naturally loves his closest relatives. When they leave this world, and he realizes that he will never see them again, he feels tremendous *tsar* (distress). He must perform actions of *aveylus* (mourning) that will arouse him to think about what happened. Rather than try to push it off, or call it a chance occurrence, the Torah makes him deal with the reality of death. All *tsar* comes for a reason. Hashem repays a person for his *chataim* (mistakes). This is a cornerstone of our *emunah* (faith). Therefore, at a time of *tsar*, he must examine his ways and his deeds. He should contemplate and realize what he is doing wrong. He can then begin correcting and perfecting himself to the best of his abilities. In this way, mourning becomes a very constructive activity. It motivates a person to do *teshuvah*.

We are all mourners during these three weeks from the 17th of Tammuz to the 9th of Av. We mourn the destruction of the two Bottei Mikdashim and the subsequent exiles. We mourn all of the expulsions, inquisitions, crusades, pogroms, and holocausts that we have suffered throughout the generations. Our sages have obligated us to observe customs of mourning – to refrain from cutting the hair, listening to music, making weddings, eating meat, drinking wine, laundering clothing, bathing, and eventually fasting and sitting on the floor. These are not just external actions that must be endured, waiting for them to pass as quickly as possible. Rather they are constructive deeds, intended to arouse our hearts to do *teshuvah*. What was the cause of all of this Jewish suffering? Sins. We distanced ourselves from Hashem, and He in turn removed His Divine Protection from His Chosen People. Left to the hands of the nations, we are like a sheep among seventy wolves and the results are inevitable. What is the answer? Return to Our Father in Heaven. Become close to Him by learning His Torah and performing His mitzvos. Speak to him when you pray. Treat His *kinderlach*, your fellow Jews, with loving kindness. Our sins have created *klipos* (barriers) which separate us from The Almighty. These are the means

to break those *klipos* and return to Him with a pure heart.

*Kinderlach . . .
Every mitzvah is a positive experience.
Every mitzvah is an opportunity for growth. Mourning is no exception. Observing these customs during the three weeks is not always pleasant. Wearing unwashed clothes, not bathing, not eating meat, and not listening to music are activities that we would ordinarily avoid. However, during these three weeks, we can gain a lot from them. We can feel, in our own small way, some of the *tsar* of our ancestors who suffered persecution. We can use this as an opportunity to do *teshuvah* and come close to Hashem. There are many gatherings to strengthen *Shmiras HaLashon* during this time. Use these three weeks productively to work on your mitzvos, do *teshuvah*, break the *klipos*, and come close to Hashem. In your merit, may we see the end of this long *golus* speedily in our days, amen.*

Which Comes First?

“Come. Please come with us.”
“Where are you going?”
“To the Beis HaMedrash to learn Torah.”
“That sounds wonderful; however I’m afraid I cannot come now.”
“Why not?”
“I must look after my investments first. I am a multi-millionaire and I must check the stock market, the precious metals index, the farm futures, and the real estate values in ten metropolitan areas. After I know that my money is okay, then I can have the peace of mind to sit and learn.”
“Very well. As you wish. We hope to see you in the Beis HaMedrash very soon.”
“I hope so too.”

The tribes of Reuven and Gad had a tremendous amount of cattle. They saw the

lands of Ya’zer and Gilad (on the east side of the Yarden). It was good grazing land for cattle. They came to Moshe, Elazar, and the princes, asking them if they could inherit that land, thereby not crossing the Yarden into the Land of Israel. “We will build pens here for our livestock and cities for our small children.” (from Bamidbar 32:1-5, 16)]. The Medrash Rabba severely criticizes the Bnei Gad and Reuven for their actions. “A wise man’s heart inclines him to his right hand, but a fool’s heart is to his left (Koheles 10:2).” The wise man is Moshe, and the fools are the Bnei Gad and Reuven who brushed aside the important issue, and focused on petty things. For they loved their money more than their families ... Hashem said to them, “You loved your cattle more than your families? You will see no blessing.” And so it was that they were the first two tribes to be exiled.

Rav Aharon Kotler explains that the Bnei Gad and Reuven had a good intention. They wanted to strengthen their Torah learning and mitzvah observance. The land in the Jordan valley was fitting for their cattle. It would allow them to easily earn a living, thereby leaving more time to learn and serve Hashem. However, they spurned the opportunity to live in the holiness of the Land of Israel. This was a fault. Underlying their request was a desire for money, which flowed from an impure source. They lacked *emunah* (faith) and *bitachon* (trust) in Hashem. Instead, they placed their trust in their wealth.

Rav Aharon relates this to the present *golus* (exile) that we are mourning during these three weeks. A desire for *gashmius* (material possessions) leads to *sinas chinam* (senseless hatred). Physical things are limited. If people desire them, there will never be enough to go around. They will come to hate those who have more, or who stand in the way of their acquiring more. *Ruchnius*, on the other hand, is unlimited. One can have as much as he wants. A pure desire for it will not bring a person to *sinas chinam*. We must focus our efforts on the *ruchnius*, and let Hashem take care of the *gashmius*.

*Kinderlach . . .
Rav Aharon gives us something to work on these three weeks. Priorities. Our first concern must be *ruchnius*. How can I improve my *tefillah*? What will help me learn better? How can I do more *chesed*? Can I find more time to devote to helping *Imma*? What will help me work on the *middah* of *savlanut* (patience)? Can I give more *tsedaka*? These are some examples of efforts that we can make in improving our *ruchnius*. Let us work on it, be relaxed about the *gashmius*, thereby ending *sinas chinam*, and bringing *Mashiach*!*

והגדת לבנך

פרשת מטות מסעי

מה קודם למה?

"בוא, בוא נא איתנו."
 "לאן אתם הולכים?"
 "לבית המדרש, ללמוד תורה."
 "נשמע נהדר, אך לצערי אינני יכול להצטרף אליכם כעת."
 "מדוע לא?"

"קודם עלי לטפל בהשקעות שלי. אני מולטי-מיליונר ועלי לבדוק את הנעשה בבורסה, במדד המתכות היקרות ובמניות החקלאיות העתידיות. כמו כן עלי לבדוק את ערכי הנדל"ן בעשר ערים גדולות. אחרי שאהיה בטוח שכספי מסודר, יהיה לי השקט הנפשי לשבת וללמוד."

"בסדר, כרצונך. נקווה שנראה אותך בבית המדרש בקרוב מאוד."
 "גם אני מקווה לכך."

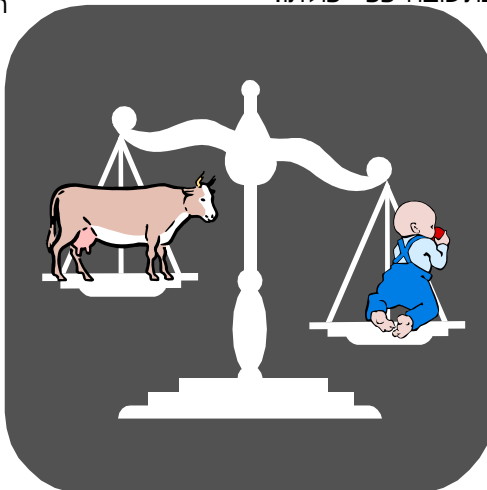
סג סג סג סג

שבטי ראובן וגד נתברכו בעדרים עצומים של צאן ובקר. הם ראו את ארץ יעזר ואת ארץ גלעד (בעבר הירדן המזרחי). היה זה אזור מתאים מאוד למרעה, ועל כן הם באו למשה, לאלעזר ולנשיאים ושאלו אותם אם יוכלו להתיישב בארצות האלה, ולא לעבור את הירדן לארץ ישראל. "גדרות צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו" (במדבר ל"ב, א-ה' ט"ז). חז"ל במדרש רבה מגנים את בני גד ובני ראובן על מעשיהם. "לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו" (קהלת י', ב')...

אלו בני ראובן ובני גד שעשו את העיקר טפל ואת הטפל עיקר, שחיבבו את ממונם יותר מן הנפשות (האנשים) שהן אומרים למשה [קודם] גדרות צאן נבנה למקננו פה ו[אחר כך] ערים לטפנו... אמר להם הקב"ה אתם חיבתם את מקניכם יותר מן הנפשות חייכם אין בו ברכה. ואכן, שני שבטים אלה היו הראשונים שגלו מארצם.

הרב אהרן קוטלר מסביר שלבני גד ובני ראובן היתה כוונה טובה. הם רצו לחזק את לימוד התורה שלהם ואת קיום המצוות. הארץ שבה בחרו התאימה למקניהם, וכך הם היו יכולים להתפרנס ממנה בקלות, ולהתפנות ביתר קלות ללימוד תורה ולעבודת ה'. אך, עם זאת, הם דחו את ההזדמנות שניתנה להם לחיות בארץ הקודש, ובכך שגו. מאחורי בקשתם הסתתרה תאוה פסולה לכסף. היה להם חסר באמונה ובטחון בה, והם בחרו לבטוח בעושרם.

הרב קוטלר מייחס זאת לגלות שעליהם או מתאבלים במשך שלושת השבועות האלה. השאיפה לגשמיות מובילה לשנאת חינוך. נכסים גשמיים הם מוגבלים. אם אנשים מתאווים להם, הרי לעולם לא יהיה מספיק לכולם, והם יבואו לשנוא את העשירים מהם, או את העומדים בדרכם לעושר. נכסים רוחניים, לעומת זאת, אינם מוגבלים: כל אחד יכול לרכוש מהם כמה שירצה. שאיפה טהורה לרוחניות לא תביא לידי שנאת חינוך. עלינו למקד את מאמצינו בהשגת נכסים רוחניים, ולהשאיר לקב"ה את הטיפול בנכסים הגשמיים שלנו.

בעל ספר החינוך – במצווה רס"ב – מרחיב על דיני האבילות. נאמר על הכהנים ש- "לנפש לא יטמא... כי אם לשארו (קרובו) הקרוב אליו" (ויקרא כ"א, א'-ב'). לא רק הכהנים, אלא כל בן העם היהודי חייב במצווה זו של התאבלות על קרוביו הקרובים ביותר. זוהי מצווה – לא רשות. בספרא נאמר שכהן חייב להיטמא כדי לטפל בקרובו המת, ואפילו איננו רוצה לעשות זאת. מהי מטרת מצווה זו?

בעל ספר החינוך מסביר שטבעי הוא שאוהבים את הקרובים אלינו ביותר. כאשר הם עוברים מן העולם, והאדם מבין שלא יראה אותם עוד, הוא חש צער עצום. עליו לעשות את מעשי האבילות שיעוררו אותו לחשוב על מה שקרה. במקום לנסות להתעלם ממה שקרה, או לומר שזה מקרה בלבד, מחייבת אותו התורה להתמודד עם המציאות של המוות. אין צער בלי סיבה. האדם סובל כגמול על חטאיו. זוהי אכן פינה באמונתנו. לפיכך, בזמן של צער, על האדם לבדוק את מעשיו ואת דרכיו. עליו לעיין בהם ולנסות להבין במה טעה. רק אז הוא יכול להתחיל לחזור בתשובה כפי יכולתו. וכך, אבילות היא דבר חיובי – היא מניעה את האדם לשוב בתשובה.

כולנו אבילים במשך שלושת השבועות האלה שמ"ז בתמוז עד תשעה באב. אנו אבילים על חורבן שני בתי המקדש ועל הגלויות שנבעו מהם. אנו אבילים על כל הגירושים, האינקוויזיציות, מסעי הצלב, הפוגרומים והשואות שעברנו במשך כל הדורות. חז"ל חייבו אותנו לנהוג כמנהגי האבילים – לא להסתפר, לא להאזין למוסיקה, לא להתחנן, לא לאכול בשר ולבסוף מגיעים לידי צום ושיבה על הקרקע. אין אלה רק מעשים חיצוניים שיש לסבלם, ולהמתין עד שיחלוף זמן החיוב בהם מהר ככל האפשר – הם מעשים

חיוביים, שמכוונים לעורר את לבותינו לתשובה. מה היתה הסיבה לכל הסבל שסבל עם ישראל? החטאים. התרחקנו מה', ועל כן הוא הסיר מאיתנו, מעם הסגולה, את הגנתו. וכאשר ניתנו בידי האומות, היינו כמו כבשה בין שבעים זאבים, והתוצאה היתה בהתאם. מה עלינו לעשות? לשוב אל אבינו שבשמיים. להתקרב אליו באמצעות לימוד תורתו וקיום מצוותיו. לדבר אליו באמת בזמן התפילות. לעשות חסד עם שאר בניו. חטאינו יצרו קליפות שמפרידות בינינו לבין הקב"ה. מעשי האבילות ביכולתם לשבור קליפות אלה כדי שנוכל לחזור אליו בלב שלם.

ילדים יקרים...

כל מצווה היא התנסות חיובית. כל מצווה היא הודמנות לגדול מבחינה רוחנית. דבר זה נכון גם לגבי דיני האבילות. קיום מנהגים אלה במשך שלושת השבועות לא תמיד נעים. בדרך כלל אין אנו רוצים ללבוש בגדים לא מכובדים, להימנע מרחצה, מאכילת בשר וכן מהאזנה למוסיקה. אך במשך שלושת השבועות האלה מעשים אלה תורמים לנו הרבה. אנו יכולים לחוש משהו מן הצער של אבותינו ברדיפות הרבות שעברו עליהם. אנו יכולים להשתמש בזמן זה כהזדמנות לחזור בתשובה ולהתקרב לה'. במשך תקופה זו יש הרבה כנסים להתחזקות בשמירת הלשון. השתמשו בשלושת השבועות האלה בצורה בונה, כדי לקיים מצוות טוב יותר, לשוב בתשובה, לשבור את הקליפות, ולהתקרב לה'. ויהי רצון שבזכותכם נראה את סוף הגלות הארוכה הזאת במהרה בימינו, אמן.

ילדים יקרים...

הרב אהרן קוטלר נותן לנו חומר למחשבה לשלושת השבועות הללו: סדר עדיפויות. העדיפות הראשונה חייבת להיות רוחניות: כיצד אפשר את התפילה שלי? מה יעזור לי ללמוד טוב יותר? כיצד אוכל לעשות מעשי חסד רבים יותר? האם אני יכול למצוא עוד זמן לעזור לאמא? מה יעזור לי לעבוד על מידת הסבלנות שלי? האם אני יכול לתת עוד צדקה? אלה כמה דוגמאות למאמצים שאנו יכולים להשקיע בצמיחה רוחנית. הבה נעבוד על זה, ונשכח מעט מעניינים גשמיים. כך תעלם לה שנאת החינוך, והמשיח יבוא!